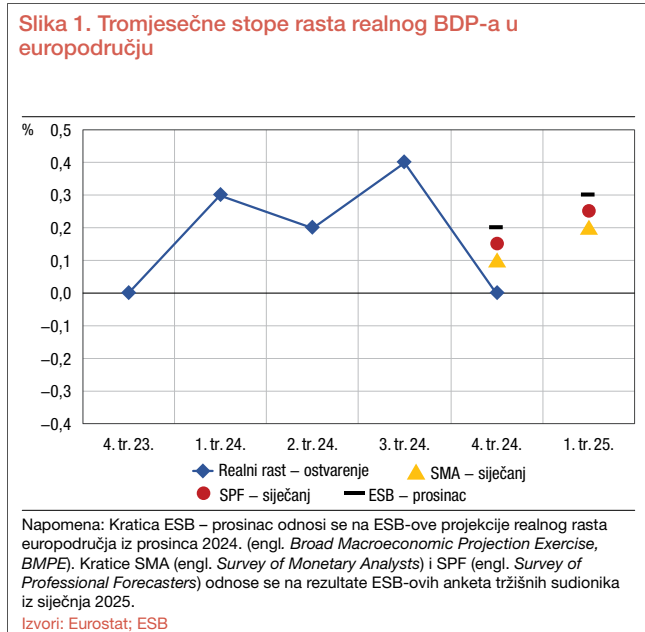

Informacija o gospodarskim, finansijskim i monetarnim kretanjima

veljača 2025.

Sažetak

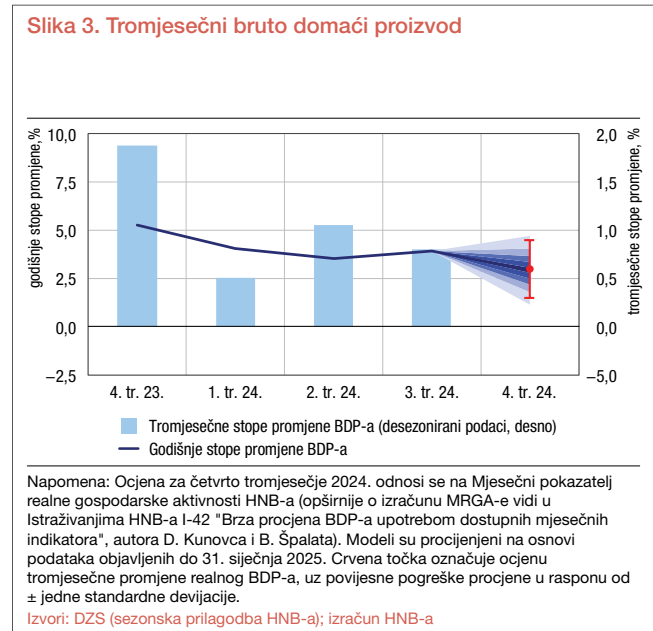
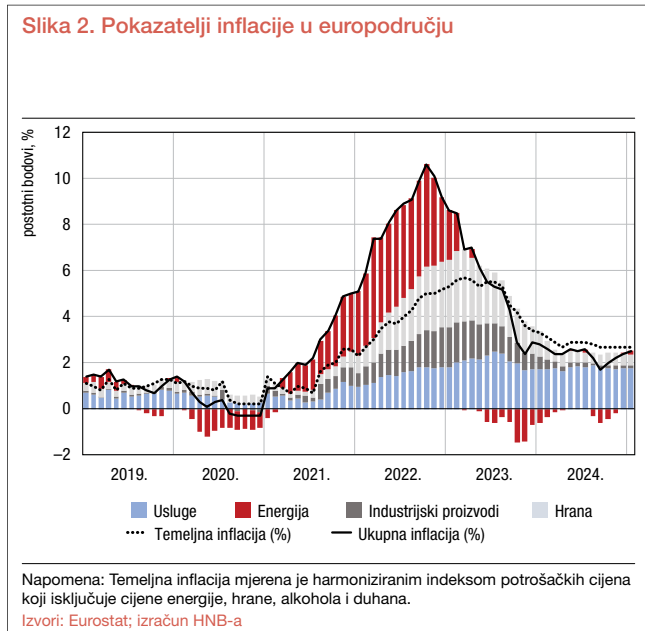
Gospodarstvo europodručja u posljednjem je tromjesečju 2024. stagniralo, nakon razmjerno snažnog rasta ostvarenog u prethodna tri mjeseca. Gospodarska aktivnost na kraju godine bila je slabija od očekivanja, čak i kada se isključe kolebljivi podaci za Irsku koja je zabilježila pad od 1,2%. Skromna ostvarenja bila su prilično raširena među najvećim gospodarstvima europodručja pa je tako Njemačka zabilježila smanjenje gospodarske aktivnosti od 0,2%, a iznenadio je i blagi pad francuskoga gospodarstva od 0,1% nakon snažnog rasta tijekom ljetnih mjeseci kada su održavane Olimpijske igre. Istodobno, gospodarska je aktivnost u Italiji stagnirala, dok se u Španjolskoj nastavio prilično snažan rast (0,8%), a pozitivno su iznenadila i kretanja u Portugalu (1,5%). Nepovoljna kretanja u skladu su s mjesečnim pokazateljima pouzdanja koja su upućivala na nastavak skromnog rasta gospodarstva europodručja, uz posebno izraženu slabost u prerađivačkom sektoru. Kada je riječ o ocjenama za prvo tromjesečje 2025., većina dostupnih projekcija pretpostavlja postupni oporavak (Slika 1.). Kompozitni indeks menadžera

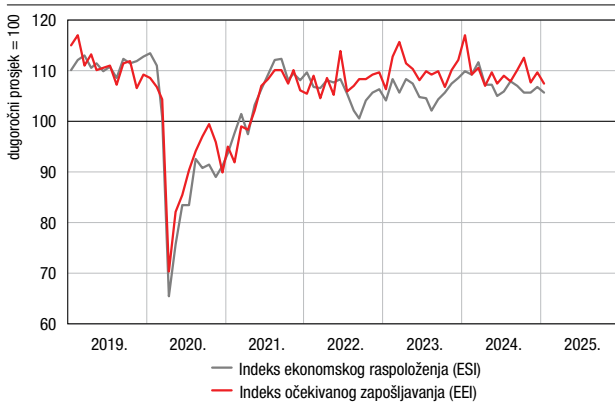
nabave (PMI) za europodručje u siječnju 2025. prešao je u područje ekspanzije. Pritom pokazatelj za prerađivačku industriju pokazuje znakove stabilizacije u području kontrakcije. S druge strane, pokazatelj za uslužni sektor pogoršao se, iako se i dalje nalazi u području ekspanzije.

Prema prvoj procjeni Eurostata inflacija u europodručju blago se ubrzala s 2,4% u prosincu na 2,5% u siječnju 2025. (Slika 2.), što je u potpunosti rezultat rasta inflacije cijena energije (na 1,8% s 0,1% u prosincu). Nasuprot tome, inflacija cijena hrane usporila se s 2,6% u prosincu na 2,3% u siječnju. Temeljna inflacija (koja isključuje cijene energije i hrane) u siječnju se zadržala na razini od 2,7%, koliko je iznosila i u prethodna četiri mjeseca. I inflacija cijena industrijskih proizvoda ostala je nepromijenjena, na razini od 0,5%, što je blizu dugoročnog prosjeka u pretpandemijskom razdoblju. Istodobno se inflacija cijena usluga neznatno usporila s 4,0% u prosincu na 3,9%, no ostala je relativno visoka u uvjetima i dalje povišenog rasta plaća u dijelu uslužnih djelatnosti. Zamah ukupne inflacije u europodručju, koji je pokazatelj tekućih inflatornih pritisaka, ubrzao se u siječnju na 2,4%, poglavito kao odraz znatnog porasta zamaha inflacije cijena energije, a zamah temeljne inflacije zadržao se na razini od 1,8%.

Mjesečni podaci za četvrto tromjesečje 2024. upućuju na nastavak rasta gospodarske aktivnosti u Hrvatskoj, ali nešto sporije u odnosu na prethodna tri mjeseca. Prema modelu brze procjene gospodarske aktivnosti HNB-a rast realnog BDP-a Hrvatske u četvrtom bi se tromjesečju mogao usporiti na 0,6% na tromjesečnoj razini (s 0,8% u trećem tromjesečju), dok bi se na godišnjoj razini rast mogao usporiti na 2,9%, s 3,9% koliko je iznosio u trećem tromjesečju (Slika 3.). Nastavak ekspanzije poglavito je pod utjecajem izrazito snažnog rasta domaće potražnje, odnosno povoljnih kretanja u trgovini i građevini. Realni promet u trgovini na malo krajem prošle godine bio je za 2,1% veći u odnosu na prethodno tromjesečje i tako se nastavio njegov rast koji kontinuirano traje još od početka 2023. godine. Rastu trgovine pridonijelo je i jačanje inozemne potražnje s obzirom na to da su, nakon slabijih rezultata u glavnom dijelu turističke sezone, u posljednjem tromjesečju dolasci porasli za 11%, a noćenja za 10% na godišnjoj razini. Nastavak povoljnih kretanja zabilježen je i u građevinskom sektoru, pri čemu je u listopadu

Slika 4. Mjesečni pokazatelji gospodarske aktivnosti u Hrvatskoj

Napomena: Indeks ekonomskog raspoloženja (engl. *Economic sentiment index*, ESI) i Indeks očekivanog zapošljavanja (engl. *Expected employment index*, EEI) računaju se na osnovi podataka iz Ankete o potrošačkom i poslovnom optimizmu. Za više vidi metodološke smjernice Europske komisije.

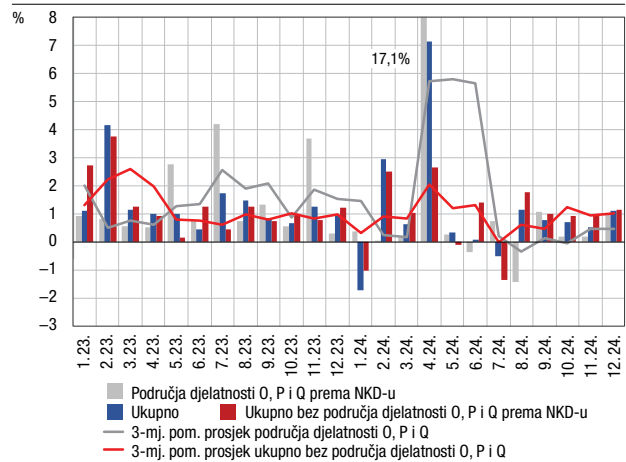
Izvor: EK

i studenome ostvareno povećanje od 3,0% u odnosu na prosjek trećeg tromjesečja. S druge strane, iako se obujam industrijske proizvodnje u prosincu snažno povećao na mjesečnoj razini (6,3%), to nije bilo dovoljno da se nadoknadi pad u prethodna dva mjeseca, pa se u četvrtom tromjesečju prošle godine industrijska proizvodnja smanjila za 0,6% u odnosu na treće tromjesečje. Pritom je pad bio razmjerno široko rasprostranjen, a samo se proizvodnja intermedijarnih proizvoda i energije povećala u odnosu na prosjek prethodnog tromjesečja.

Većina anketnih pokazatelja potrošačkog i poslovnog optimizma u Hrvatskoj oslabjela je na početku prvog tromjesečja 2025., no i dalje se nalaze na razmjerno visokim razinama. Pritom je pad bio najizraženiji u trgovini i djelatnosti usluga, no svi pokazatelji nastavljaju se kretati zamjetno iznad svojega dugoročnog prosjeka. Jedino se u industriji pouzdanje početkom godine popravilo, i to drugi mjesec zaredom, čime je poraslo iznad svojega dugoročnog prosjeka. U skladu s visokim razinama poslovnog i potrošačkog optimizma i indeks ekonomskog raspoloženja nalazi se znatno iznad svojega dugoročnog prosjeka, a u većini djelatnosti očekuje se daljnji rast broja zaposlenih (Slika 4.).

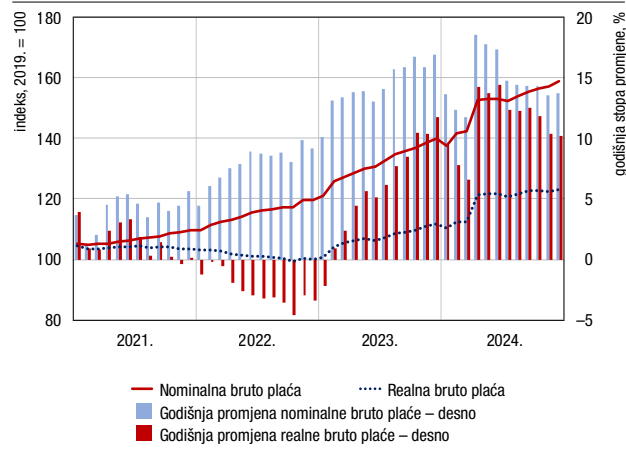
U posljednjem tromjesečju 2024. na tržištu rada nastavio se rast zaposlenosti sporijim intenzitetom uz daljnji pad stope nezaposlenosti, dok se rast nominalnih plaća ubrzao. Ukupan broj zaposlenih u Hrvatskoj porastao je u četvrtom tromjesečju za 0,4% (0,9% u trećem tromjesečju). Pritom je broj zaposlenih u javnoj upravi, obrazovanju, zdravstvu i socijalnoj skrbi (djelatnosti O, P i Q) porastao za 0,8%, uz sve izraženiji doprinos rastu ukupne zaposlenosti primjetljiv od travnja, dok je u ostatku gospodarstva zabilježen rast od 0,3%. Na kraju 2024. godine bilo je zaposleno nešto više od 1,7 milijuna osoba, što je za 3,6% više nego u prosincu 2023. godine. Istodobno se u posljednjem tromjesečju 2024. broj nezaposlenih osoba nastavio smanjivati i bio je niži za 6,6% nego u prethodnom tromjesečju. Broj nezaposlenih osoba tako se u prosincu 2024. snizio na oko 90 tisuća, što je za 20,4% manje nego u istom mjesecu 2023. godine. Administrativna stopa nezaposlenosti u prosincu je bila ispod 5% radne snage (sezonski prilagođeni podaci), što je za 1,3 postotna boda manje negoli krajem 2023. godine. Kada je riječ o plaćama, u četvrtom tromjesečju rast prosječne nominalne bruto plaće ubrzao se na 2,4% (0,7% u trećem tromjesečju, Slika 5.). Pritom se rast plaća u djelatnostima koje približno obuhvaćaju javni sektor (djelatnosti O, P i Q) ubrzao na 0,9%, a u ostatku gospodarstva

Slika 5. Nominalne bruto plaće mjesečna stopa promjene

Izvori: DZS; izračun HNB-a (sezonska prilagodba HNB-a)

Slika 6. Nominalne i realne bruto plaće indeks, 2019. = 100, godišnja stopa promjene

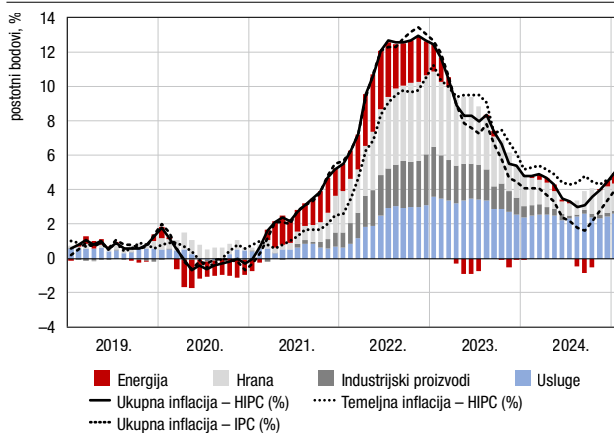
Izvori: DZS; izračun HNB-a (sezonska prilagodba HNB-a)

na 3,2%. Godišnji rast prosječne nominalne bruto plaće u četvrtom tromjesečju iznosio je 13,8%, prema 14,5% ostvarenih u trećem tromjesečju (Slika 6.), pri čemu 20,5% u javnom sektoru i 11,3% u ostatku gospodarstva. Realne su plaće, nakon stagnacije u trećem tromjesečju, u četvrtom tromjesečju 2024. porasle za 0,9% u odnosu na prosjek prethodna tri mjeseca, odnosno za 10,7% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine.

Inflacija u Hrvatskoj u siječnju 2025. ubrzala se, što poglavito odražava jačanje tekućih inflatornih pritisaka u potkomponenti energije, zbog poskupljenja naftnih derivata i energenata čije se cijene administrativno utvrđuju, te u potkomponenti usluga, a u manjoj mjeri odražava i nepovoljne učinke baznog razdoblja. Prema prvoj procjeni Eurostata inflacija u Hrvatskoj mjerena harmoniziranim indeksom potrošačkih cijena (HIPC)¹ u siječnju 2025. ubrzala se na 5,0%, s 4,5% zabilježenih u prosincu (Slika 7.). Ubrzavanje ukupne inflacije uvelike je rezultat primjetnog ubrzanja inflacije cijena energije

¹ Inflacija mjerena nacionalnim indeksom potrošačkih cijena (IPC), koji ne obuhvaća potrošnju nerezidenata i institucionalnih kućanstava, ubrzala se s 3,4% u prosincu na 4,0% u siječnju.

Slika 7. Pokazatelji inflacije u Hrvatskoj

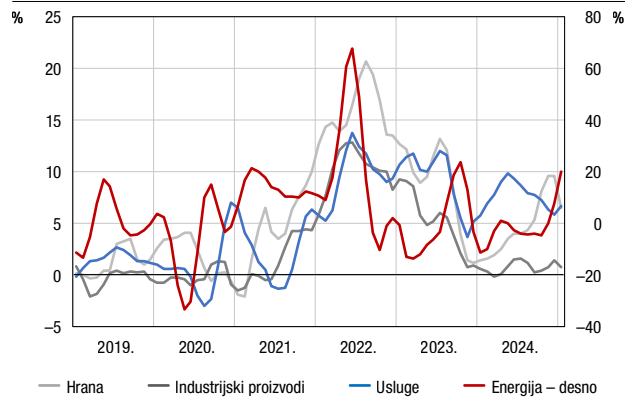
Napomena: Temeljna inflacija mjerena je harmoniziranim indeksom potrošačkih cijena koji isključuje cijene energije, hrane, alkohola i duhana.

Izvori: Eurostat; DZS; izračun HNB-a

(na 5,3% s 2,4% u prosincu), uglavnom zbog povećanja tekućih pritisaka, dok je doprinos nepovoljnih baznih učinaka bio znatno manji. Usto, zbog izraženih pozitivnih tekućih pritisaka, ubrzala se i godišnja stopa inflacije cijena usluga (na 8,2% sa 7,7% u prosincu), dok se inflacija cijena hrane tek blago ubrzala kao rezultat nepovoljnih baznih učinaka (prouzročenih izraženim padom cijena hrane u siječnju prošle godine), na 5,4% s 5,3% u prosincu. U skladu s tim zamasi² inflacije cijena usluga i energije u siječnju su se zamjetno povećali te se nalaze primjetno iznad svojih uobičajenih vrijednosti (Slika 8.). Iznad uobičajenih vrijednosti nalazi se i zamah inflacije cijena hrane, iako se vidljivo smanjio. U siječnju se smanjio i zamah inflacije cijena industrijskih proizvoda te se nalazi na niskim razinama, što upućuje na odsutnost inflatornih pritisaka u toj potkomponenti inflacije. Temeljna inflacija (koja isključuje cijene energije i hrane) u siječnju se neznatno ubrzala na 4,7% (s 4,6% u prosincu) kao rezultat daljnjeg ubrzanja inflacije cijena usluga (Slika 9.), koje je djelomično ublažilo usporavanje inflacije cijena industrijskih proizvoda (s 0,8% u prosincu na 0,6% u siječnju). Usluge tako i dalje nastavljaju biti komponenta s najvećim značenjem za ukupna inflacijska kretanja u Hrvatskoj te ukupnoj inflaciji potrošačkih cijena od 5,0% pridonose s 2,6 postotnih bodova, dok hrana pridonosi s 1,6 postotnih bodova.

Upravno vijeće ESB-a na sastanku održanom 30. siječnja nastavilo je postupno ublažavati stupanj restriktivnosti monetarne politike (Slika 10.). Kamatna stopa na novčani depozit kreditnih institucija kod središnje banke, koja je relevantan pokazatelj monetarne politike ESB-a, tako od 5. veljače iznosi 2,75%, što je smanjenje od 25 baznih bodova. Upravno vijeće pritom je istaknulo da dezinflacija dobro napreduje, iako je domaća inflacija i nadalje povišena, prije svega zato što se plaće i cijene u određenim sektorima sa znatnim vremenskim odmakom prilagođavaju prošlom povećanju inflacije. Međutim, rast plaća usporava se u skladu s očekivanjima, a dobit poduzeća ublažava utjecaj snažnog porasta troška rada na inflaciju. Smanjenje ključnih kamatnih stopa postupno se prenosi na uvjete financiranja pa se postupno smanjuju i troškovi zaduživanja za poduzeća i kućanstva. Međutim, ključne kamatne stope još su u restriktivnom području pa se novi krediti i dalje uglavnom odobravaju

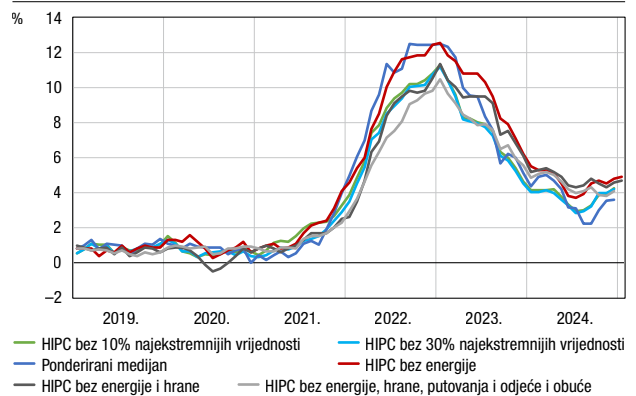
Slika 8. Zamasi (momenti) glavnih komponenta inflacije

Napomena: Tromjesečna stopa promjene na godišnjoj razini izračunata je iz tromjesečnog pomičnog prosjeka sezonski prilagođenih harmoniziranih indeksa potrošačkih cijena.

Izvori: Eurostat; izračun HNB-a

Slika 9. Pokazatelji temeljne inflacije

Napomena: Srednja vrijednost bez najekstremnijih vrijednosti (engl. *trimmed mean*) isključuje 5% (15%) potkomponenta (od ukupno 87 potkomponenta) s najvećim i najmanjim godišnjim stopama promjene. Ponderirani medijan isključuje sve osim ponderirane srednje točke distribucije promjena cijena.

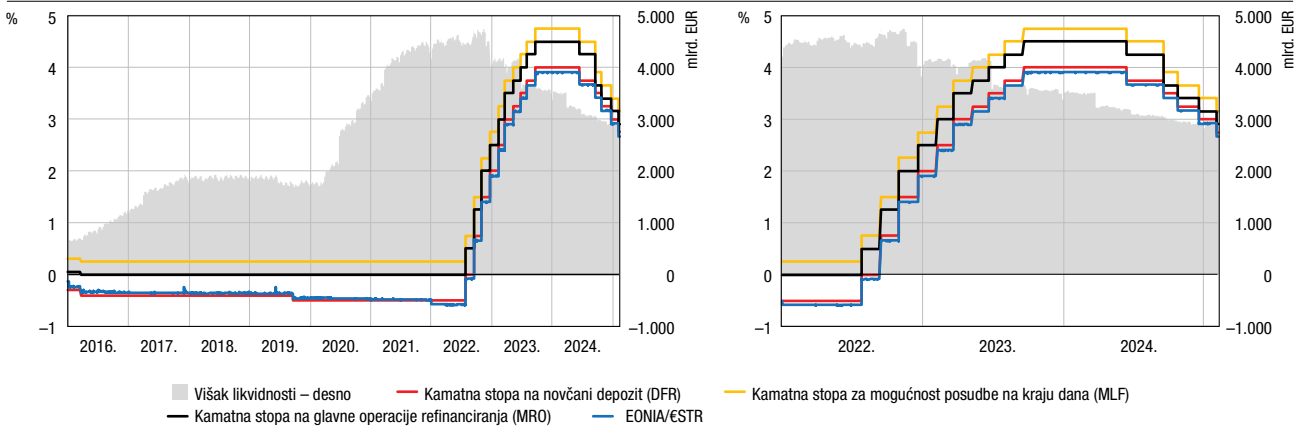
Izvori: Eurostat; izračun HNB-a

uz više kamatne stope od postojećih, što znači da se još uvijek nastavlja prijenos prošlog pooštavanja monetarne politike na postojeće kredite. Gospodarstvo je i dalje pod utjecajem nepovoljnih činitelja, ali s vremenom bi rast realnih dohodaka i postupno slabljenje utjecaja restriktivne monetarne politike trebali pridonijeti povećanju potražnje. Upravno vijeće odlučno je postojano stabilizirati inflaciju na srednjoročnoj ciljanoj razini od 2%, pri čemu će se odluke i nadalje zasnivati na pristiglim podacima (engl. *data-dependent approach*). Pritom se Upravno vijeće ne opredjeljuje unaprijed za određenu dinamiku promjene stopa.

Bilanca Eurosustava nastavlja se postupno smanjivati (Slika 11.). Banke su 18. prosinca 2024. otplatile preostale iznose pozajmljene u sklopu ciljanih operacija dugoročnijeg refinanciranja, čime je završio taj dio normalizacije bilance. Portfelj nastao u sklopu programa kupnje vrijednosnih papira (engl. *asset purchase programme*, APP) i portfelj hitnog programa kupnje zbog pandemije (engl. *pandemic emergency purchase programme*, PEPP) Eurosustava nastavljaju se smanjivati umjerenim i predvidivim tempom, pri čemu se glavnice dospjelih vrijednosnih papira APP-a ne reinvestiraju od srpnja 2023., a reinvestiranje PEPP-a završeno je krajem prošle godine.

2 Zamah je kratkoročni pokazatelj inflacije koji odražava promjenu cijena u posljednja tri mjeseca u odnosu na prethodna tri mjeseca, prilagođen za sezonske učinke i izražen na godišnjoj razini.

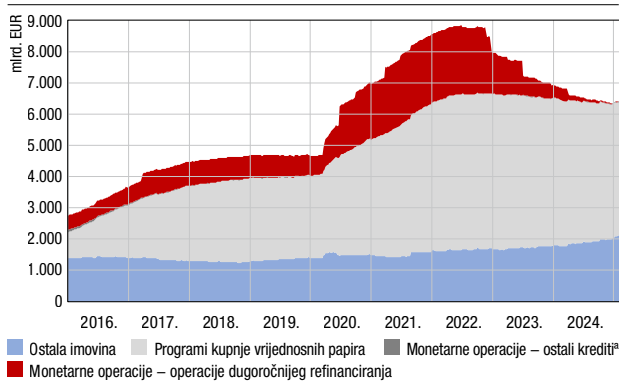
Slika 10. Ključne kamatne stope ESB-a

Napomena: Kamatna stopa na novčani depozit (engl. *deposit facility rate*, DFR); mogućnost posudbe na kraju dana (engl. *marginal lending facility*, MLF); glavne operacije refinanciranja (engl. *main refinancing operations*, MRO). Od početka 2022. EONIA se zamjenjuje stopom €STR.

Izvor: ESB

Slika 11. Bilanca Eurosustava

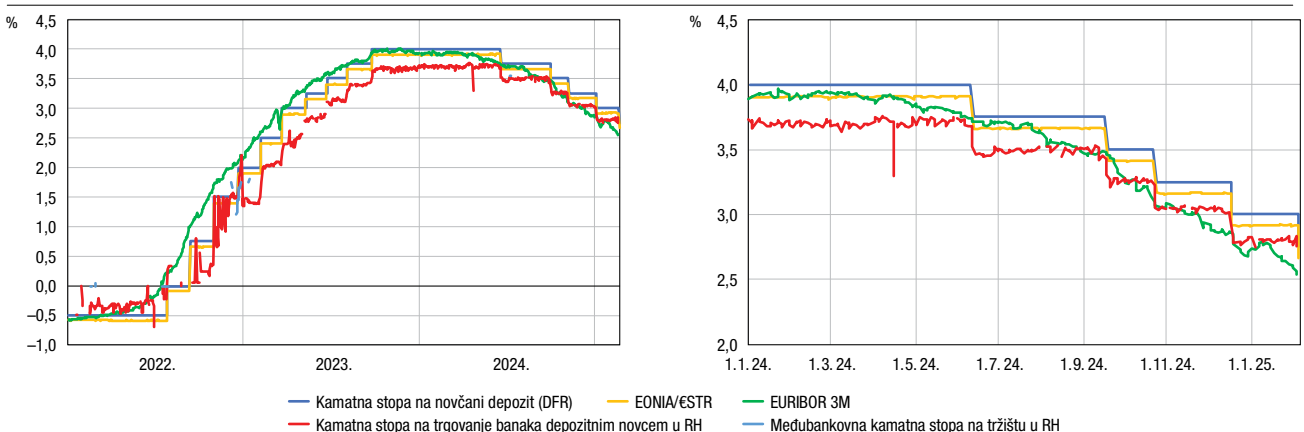
^a Ostali krediti uključuju glavne operacije refinanciranja, obratne operacije fine prilagodbe, obratne strukturne operacije, mogućnost posudbe na kraju dana i kredite vezane uz poziv na uplatu marže.

Napomena: Sivom i crvenom bojom prikazane su monetarne stavke aktive bilance Eurosustava, a plavom nemonetarne.

Izvor: ESB

Smanjenje ključnih kamatnih stopa ESB-a u siječnju 2025. brzo se odrazilo na kamatne stope na novčanom tržištu. Krajem siječnja tržišni su sudionici očekivali blaži intenzitet daljnjeg spuštanja ključnih kamatnih stopa ESB-a nego uoči sastanka Upravnog vijeća u prosincu, no neposredno nakon siječanjskog sastanka sve više se očekuje nešto snažnije smanjenje ključnih kamatnih stopa. Kamatna stopa €STR spustila se za iznos smanjenja ključnih kamatnih stopa (25 baznih bodova) i 5. veljače iznosila je 2,7% (Slika 12.). Slično je zabilježeno na novčanom tržištu u Hrvatskoj, gdje se prekonoična kamatna stopa na trgovanju depozitnim novcem spustila početkom veljače na 2,5%. Što se tiče tržišnih očekivanja, termimska krivulja stope €STR u razdoblju između sastanka Upravnog vijeća ESB-a u prosincu 2024. i siječnju 2025. godine pomaknula se prema višim razinama, dok se nakon siječanjskog sastanka spustila na nešto niže razine (Slika 13.). Pomak termimske krivulje prema višim razinama uglavnom je bio posljedica prijenosa rasta krivulje prinosa iz SAD-a. Na to su utjecali povoljniji podaci s američkog tržišta rada objavljeni 10. siječnja kao i rast inflacijskih očekivanja, potaknut rastom cijena sirove nafte i očekivanjima da bi najavljene promjene američke trgovinske politike mogle

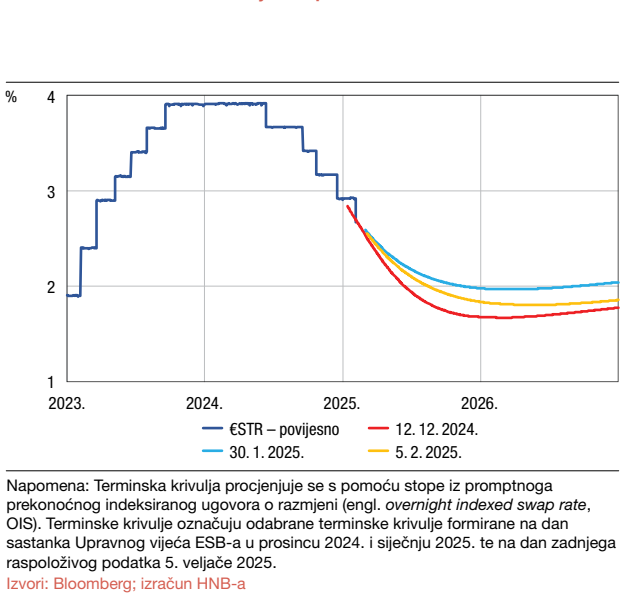
Slika 12. Ključna kamatna stopa ESB-a i prekonoične tržišne kamatne stope europskog područja i Hrvatske

Napomena: DFR (engl. *deposit facility rate*). Od početka 2022. EONIA se zamjenjuje stopom €STR. Prekonoična kamatna stopa na novčanom tržištu u Hrvatskoj za 2022. temelji se na eurskim transakcijama.

Izvori: ESB; HNB

Slika 13. Terminalska krivulja stope €STR

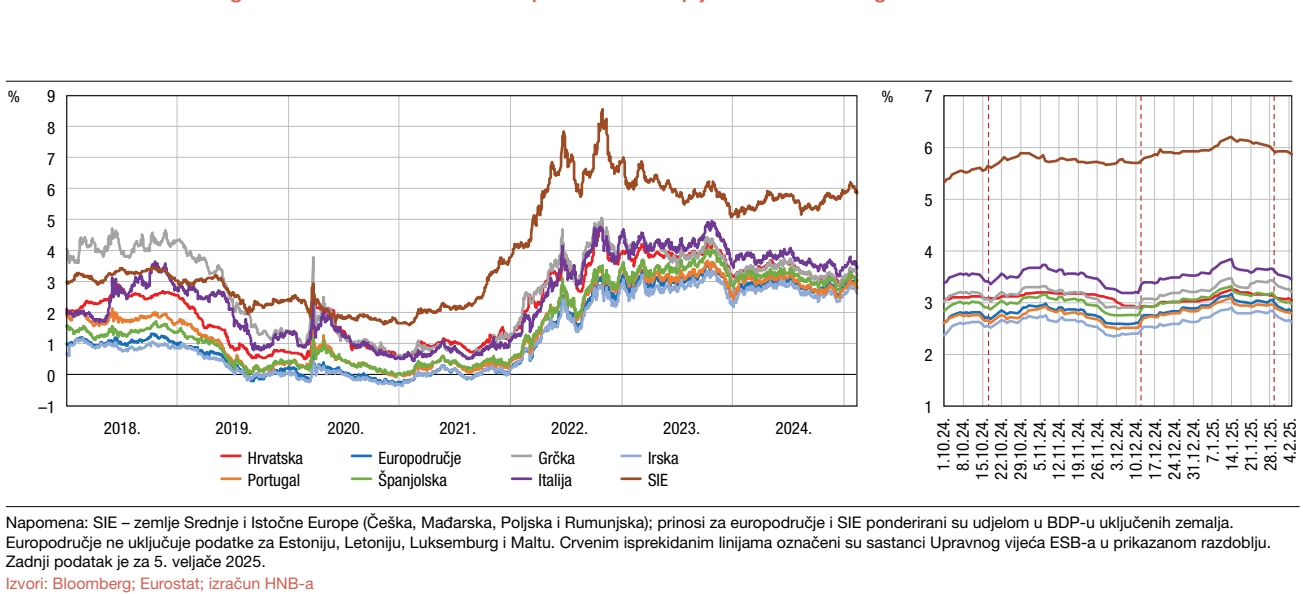
djelovati inflatorno. Ti su činitelji doveli do znatne prilagodbe tržišnih očekivanja u smjeru sporijeg smanjenja ključnih kamatnih stopa Fed-a. Na promjenu tržišnih očekivanja prema sporijem smanjenju ključnih kamatnih stopa ESB-a utjecao je i rast inflacijskih očekivanja za europodručje, na koji su djelomice utjecali podaci o inflaciji u Španjolskoj i Njemačkoj viši od očekivanih, objavljeni krajem prosinca i početkom siječnja. Međutim, nakon siječanjskog sastanka Upravnog vijeća tržišni sudionici počeli očekivati nešto snažnije smanjenje ključnih kamatnih stopa ESB-a. Na to su utjecali podaci o gospodarskom rastu za europodručje slabiji od prognoziranih, objavljeni 30. siječnja, kao i rast zabrinutosti zbog mogućih negativnih posljedica američke trgovinske politike, nakon što je početkom veljače SAD najavio prilagodbu carinske politike prema Kanadi, Meksiku i Kini, s naznakama da bi se slične mjere uskoro mogle proširiti i na Europsku uniju.

Prinosi na dugoročne državne obveznice europodručja porasli su nakon sastanka ESB-a u prosincu 2024. godine, dok su od sredine siječnja 2025. počeli postupno padati. Prinosi na dugoročne državne obveznice europodručja rasli su nakon sastanka ESB-a u prosincu 2024. te su sredinom

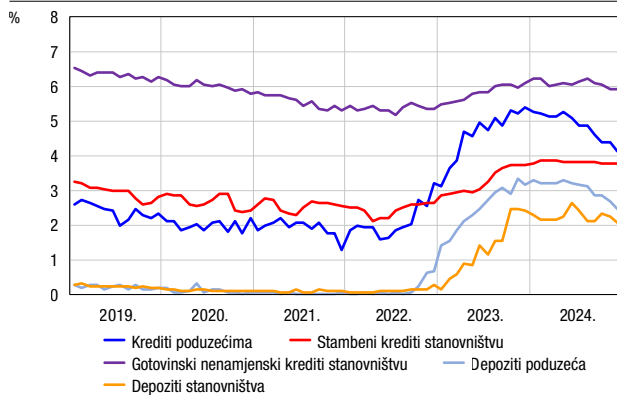
siječnja 2025. dosegli 3,2% (Slika 14.), tj. povećali su se za 46 baznih bodova i uglavnom zrcale rast prinosa na američke dugoročne obveznice. Od sredine siječnja prinosi na dugoročne državne obveznice SAD-a počeli su se smanjivati, a takav trend slijedili su i prinosi na dugoročne državne obveznice europodručja, koji su se početkom veljače spustili na 2,8%. Na pad prinosa na dugoročne državne obveznice europodručja krajem siječnja i početkom veljače utjecali su i slabi pokazatelji gospodarske aktivnosti za europodručje objavljeni krajem siječnja te porast zabrinutosti glede utjecaja američke trgovinske politike na gospodarstvo europodručja. Prinosi na dugoročne obveznice Hrvatske blisko su pratili kretanje prinosa na dugoročne državne obveznice europodručja te su na početku veljače 2025. iznosili 3,0%, odnosno bili su za 13 baznih bodova viši nego na dan sastanka Upravnog vijeća ESB-a u prosincu 2024. Početkom veljače 2025. država je izdala euroobveznicu u iznosu od 2,0 mlrd. EUR, dospjeća 2037., uz prinos od 3,3%, a ostvareni prinos nešto je niži u usporedbi s prošlogodišnjim izdanjem deseto-godišnje euroobveznice (3,4%).

U prosincu su troškovi financiranja poduzeća kod kreditnih institucija pali na najnižu razinu u posljednje gotovo dvije godine, dok su se prosječne kamatne stope na novougovorene stambene i gotovinske nenamjenske kredite stanovništvu zadržale blizu razina iz prethodnog mjeseca. Prosječna kamatna stopa na novougovorene kredite poduzećima u prosincu je iznosila 4,14% ili 27 baznih bodova manje nego u studenome (Slika 15.), čemu je najviše pridonijelo smanjenje prosječne kamatne stope na kredite za obrtna sredstva. S druge strane, trošak zaduživanja stanovništva u prosincu je ostao gotovo nepromijenjen u odnosu na mjesec prije, i to 5,95% za gotovinske nenamjenske kredite i 3,81% za stambene kredite. Tako se ublažavanje restriktivnosti monetarne politike ESB-a nastavilo snažnije prenositi na uvjete financiranja poduzeća pa je prosječna kamatna stopa na novougovorene kredite poduzećima u prosincu 2024. bila niža za 129 baznih bodova u odnosu na najvišu razinu zabilježenu tijekom posljednjeg ciklusa pooštavanja monetarne politike (prosinac 2023.). Za stanovništvo je kamatna stopa na gotovinske nenamjenske kredite u prosincu 2024. bila niža za samo 32 bazna boda u odnosu na početak godine, dok se na stambene kredite smanjila za 7 baznih bodova u odnosu na najvišu razinu iz travnja 2024. Kada je riječ o postojećim kreditima, kamatna stopa na kredite poduzećima u prosincu se smanjila za 11 baznih bodova (4,34%). Time je kamatna stopa na

Slika 14. Prinosi na dugoročne državne obveznice s preostalim dospeljem od oko 10 godina

Slika 15. Kamatne stope na prvi put ugovorene kredite te oročene depozite poduzeća i stanovništva

Napomena: Podaci do prosinca 2022. odnose se na kredite odnosno depozite u kunama, kunama s valutnom klauzulom uz euro i eurima, a od siječnja 2023. na kredite i depozite u eurima. Podaci se odnose na prvi put ugovorene kredite odnosno prvi put oročene depozite, pri čemu su kod depozita isključena oročenja do jednog mjeseca.

Izvor: HNB

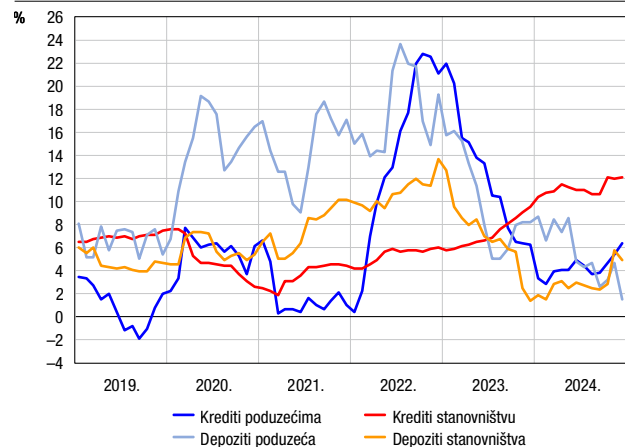
nove kredite poduzećima već treći mjesec zaredom ispod razine kamatnih stopa na stanja, što otvara mogućnost refinanciranja postojećih kredita po nižim kamatnim stopama i potiče dodatno smanjenje kamatnih stopa na postojeće kredite. Za razliku od poduzeća, kamatne stope na gotovinske nenamjenske i stambene kredite stanovništvu ostale su u prosincu gotovo nepromijenjene, na razini od 6,01% odnosno 3,12%, kao odraz neznatnih promjena kamatnih stopa na postojeće kredite s fiksnom kamatnom stopom kao i kredita s promjenjivom kamatnom stopom vezanom uz NRS.

Kamatne stope na prvi put oročene depozite poduzeća i stanovništva u prosincu su bile na nižim razinama u odnosu na prethodni mjesec. Smanjenjem za oko 20 baznih bodova prosječna kamatna stopa na prvi put oročene depozite poduzeća u prosincu se spustila na 2,50% (Slika 15.), a stanovništva na 2,07%. Građani su u prosincu, kao i u prethodna dva mjeseca, znavljali dospjela oročenja ugovorena krajem 2023., i to uglavnom kod jedne veće banke s rokovima dospijeca između 2 i 3 mjeseca te između 6 i 12 mjeseci po kamatnim stopama nižima nego u studenome, što je pridonijelo smanjenju prosječne kamatne stope na prvi put oročene depozite stanovništva. Kamatne stope na postojeće ukupne depozite smanjile su se za 4 bazna boda na razinu od 0,62% za poduzeća te za 1 bazni bod (0,48%) za stanovništvo. Smanjile su se kamatne stope na postojeće oročene depozite uz nezamjetne promjene kamatnih stopa na prekonoočne depozite.

Domaći su depoziti u prosincu nastavili rasti. Ukupni domaći depoziti (isključujući opću državu) u prosincu su porasli za 0,8 mlrd. EUR (ili 1,5%, na osnovi transakcija) u odnosu na studeni. Povećanje prekonoočnih depozita za 1,0 mlrd. EUR, za što su u podjednakom iznosu zaslužna i poduzeća i kućanstva, donekle je ublaženo smanjenjem oročenih depozita (0,1 mlrd. EUR), čemu su pridonijela poduzeća (0,3 mlrd. EUR), dok su oročeni depoziti stanovništva ostali gotovo nepromijenjeni, a ostalih nebankovnih financijskih institucija (uglavnom investicijskih fondova) porasli za 0,2 mlrd. EUR.³ Na godišnjoj se razini rast ukupnih depozita usporio sa 6,5% u studenome

3 Građani su u prosincu u osmo po redu izdanje državnih vrijednosnih papira uložili 546 mil. EUR na rok od tri mjeseca, pri čemu su mogli reinvestirati gotovo 400 mil. EUR od dospjelih trezorskih zapisa kupljenih u rujnu. Stanje tih vrijednosnih papira u prosincu se povećalo za 150 mil. EUR i doseglo je 4,2 mlrd. EUR, što je najviša razina otkako je država započela s izdavanjem "narodnih" vrijednosnih papira.

Slika 16. Krediti i depoziti poduzeća i stanovništva godišnje stope promjene, na osnovi transakcija

Izvor: HNB

na 4,5% u prosincu (Slika 16.), i to zbog učinka baznog razdoblja, odnosno snažnog rasta depozita svih domaćih sektora u prosincu 2023., koji je znatno nadmašio porast u prosincu prošle godine. Povećanjem prekonoočnih i oročenih depozita najviše se ističe stanovništvo, dok su poduzeća na kraju 2024. smanjila stanje prekonoočnih depozita u odnosu na kraj 2023. uz istodobno usporavanje rasta oročenih depozita. Udio oročenih depozita u ukupnim se depozitima, nakon vrhunca dosegnutog u svibnju 2024. za poduzeća, a u lipnju za stanovništvo, postupno smanjuje na 25,6% u prosincu za poduzeća i 27,4% za stanovništvo.

U prosincu se nastavio rast kredita poduzećima, a rasli su i krediti stanovništvu predvođeni ponajprije rastom stambenih kredita, dok su gotovinski nenamjenski krediti rasli slabije nego tijekom proteklih mjeseci 2024. godine. Krediti domaćim sektorima (isključujući opću državu) porasli su u prosincu za 0,3 mlrd. EUR ili 0,8% (na osnovi transakcija) i odražavaju nastavak rasta kreditiranja poduzeća (0,2 mlrd. EUR), a nastavili su rasti i krediti stanovništvu (za 0,1 mlrd. EUR), no njihov je rast bio nešto slabiji nego tijekom proteklih mjeseci, uglavnom zbog usporavanja gotovinskih nenamjenskih kredita. Na godišnjoj su razini krediti poduzećima ubrzali rast s 5,5% u studenome na 6,4% u prosincu (Slika 16.), a ako se isključi učinak otplate sindiciranoga kredita jednoga velikog poduzeća iz siječnja 2024., godišnja stopa rasta kredita poduzećima u 2024. iznosila je 8,2%. Kreditiranje stanovništva tek se neznatno ubrzalo na godišnjoj razini, s 12,0% u studenome na 12,1% u prosincu (na osnovi transakcija), uz zadržavanje godišnje stope rasta stambenih i gotovinskih nenamjenskih kredita u prosincu na razini iz studenoga (9,1% i 15,9%). No, isključi li se utjecaj preuzimanja segmenta izdavanja kreditnih kartica od strane jedne veće banke u listopadu, godišnja stopa rasta kredita stanovništvu ubrzala se s 11,0% u studenome na 11,1% u prosincu. Moment (zamah⁴) kredita poduzećima dodatno se osnažio u prosincu. Ubrzao se i moment stambenih kredita (na 10,3%) i nalazi se iznad godišnje stope rasta, dok je zamah gotovinskih nenamjenskih kredita pao ispod godišnje stope rasta na razinu od 12,5%.

4 Zamah je kratkoročni pokazatelj kreditne aktivnosti koji odražava promjenu kredita u posljednja tri mjeseca u odnosu na prethodna tri mjeseca, izražen na godišnjoj razini.